

เชลล์บุญ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คนทำแม่ไว้มันต้องมีกรรมมากใช่ไหม? อันนี้กรรม เคยไปชดใช้กรรมแล้ว กรรมใหญ่ๆ ชดใช้ไปแล้วไง ตกนรกหมกไหม้อยู่ แล้วก็ทำความดีขึ้นมาจนมาชาติหนึ่งปรารถนาเป็นพระ อัครสาวกไง แล้วปรารถนาเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย กับพระสารีบุตร แล้วพอได้เป็น ถึงสุดท้ายนะเขาจะมานั่งเฝ้าหนี เฝ้าหนีไง สุดท้ายแล้วกรรมของเราเอง เห็นไหม กำหนดให้เขาฆ่า ปล่อยให้เขาตี ให้เขาตีจนตาย ตายแล้วนี่ตายส่วนตาย ตายหมายถึงสมมุติใจ นี่สมมุติ

ฟังนะ สมมุติกับความจริงต่างกัน สมมุติกับวิมุตติ สมมุติก็บัญญัติ บัญญัติก็คือสมมุติ พอ โคนมานี้ร่างกายแหลกแล้ว เห็นไหม นี่สมมุติ คนตายแล้วก็ต้องแล้วกันสิ ทำไมพระโมคคัลลานะ ใช้ฤทธิ์สมานร่างกายขึ้นมาแล้วเหาะไปหาพระพุทธเจ้า ไปลาพระพุทธเจ้า พอลาพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอก “เออ ให้สมควรแก่เวลาของเธอเถิด” แล้วก็เหาะกลับมาที่เก่า คลายฤทธิ์ออก เห็นไหม จากที่สมานร่างกายขึ้นมาเป็นพระโมคคัลลานะ ก็คลายออกกลายเป็นเหมือนเดิมคือ แหลกอย่างเก่า

นั่นนะวิมุตติ ใจที่มันสำคัญกว่าสามารถสมานร่างกายนั้นมาได้ แล้วก็ปล่อยคลายไว้อย่างเก่า มันถึงว่าไอนั้นสมมุติใจ ไอ้การเกิดการตายมันเป็นสมมุติใจ แต่ไอ้กรรมที่มันให้มา มันก็ได้ เฉพาะร่างกาย เห็นไหม ตีร่างกายนั้นแหลกเลย แต่หัวใจที่วิมุตติแล้วมันไม่ถึงใจ มันกระเทือนไม่ได้ ถึงได้แบบว่ายอมไง ยอมให้ถึงร่างกาย แต่ไม่ยอมให้ถึงหัวใจ เพราะหัวใจมันเข้าไม่ถึงโดยธรรมชาติ เพราะจิตนั้นเป็นพระอรหันต์ อัครสาวกเบื้องซ้าย เข้าไม่ถึงเด็ดขาดเลย แต่คนไม่เข้าใจ ตรงนี้ไง คนรอบข้างอาจารย์ต้องดีไปหมด คนรอบข้างอาจารย์ต้องดีไปหมด

ดี! ดี ถ้าพูดถึงว่ามันยอมรับว่าดี แต่ถ้าคนไม่ยอมรับนะ คุณอย่างเชลล์ เชลล์ขายบุญไป
เชลล์ขายความศรัทธาไป โลกนี้มีแต่หลอกลวงทั้งนั้น มีแต่ความหลอกลวง เอาบุญมาขาย เอา
ศรัทธามาขาย เอาโฆษณากันไปไป โฆษณาเพื่อจะขายบุญหรือ? แต่ถ้าโฆษณาขาย

โลกนี้นะ ฟังนะ โลกนี้เกิดมามีแต่ของไม่จริง ความไม่จริงของมัน พอความไม่จริงนี้มัน
ไม่เป็นตามความเป็นจริง เห็นไหม ก็ว่าจริงตามสมมุติ ไม่จริงตามความเป็นจริง พระพุทธเจ้า
มาตรัสรู้ในนี้แล้ว ถึงเข้าใจว่าโลกจะอยู่กันได้อย่างไร ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕
ไม่ให้เบียดเบียนกัน ลัทธิพหุ กามเมฆ มุสาฯ แล้วก็มาสุราฯ นี่ศีล ๕

ไม่ให้มุสา ๒ อย่าง มุสาด้วยตัวเองมุสาไป มุสาด้วยตัวเองๆ พูดปิด กับมุสา
ด้วยตัวเองไม่รู้ใจ แบบฟังเขามา คนนั้นเขาสร้างภาพ เขาทำมา เราจำมา แล้วก็มาพูดต่อ เห็นไหม
มุสาด้วยตัวเองไม่รู้เป็นเหยื่อเขา อันนี้เป็นเหยื่อเขา แต่ถ้ามุสาด้วยตัวเองรู้ รู้ทั้งรู้ แล้วมุสาโกหก
ด้วย เพื่อประโยชน์ไป มันมุสาก็ยังมี ๒ อีก มุสาเพราะตัวเองไม่รู้ เห็นภาพความไม่รู้ไป มันถึง
วกกลับมาที่ว่าขายบุญไป เชลล์ขายบุญ เชลล์เอาบุญมาขาย

บุญไม่ต้องขาย ถ้าขายบุญ เพราะว่าโลกกับกรรมไม่เหมือนกัน ทุกคนว่าโลกกับกรรม
เหมือนกัน โลกมีการประชาสัมพันธ์ มันทำได้ มันสร้างจากได้ พอสร้างจากได้มันก็เอาเหยื่อได้
มันไม่เป็นตามความเป็นจริง นี่เชลล์ขายบุญ โอ้พวกนั้นก็ว่าเป็นบุญๆ โอ๊ย เป็นบุญ เป็นบุญ
เพราะว่าเขาจัดจากมา แต่ถ้าบุญแท้ บุญให้เป็นตามความเป็นจริง เรายอมรับตรงนี้ไป ตรงนี้ตาม
ความเป็นจริง ศรัทธาให้มันเกิดขึ้น ปฏิภาหให้หัวใจดวงนั้น จะมากจะน้อยไม่สำคัญ

ข้าวทัฬหีเดียวนะ เราเจอบ่อย เราไปบิณฑบาตบ้านนอกๆ บางคนก็อายไป เด็กๆ นี่ที่บ้าน
ไม่กล้าใส่ ไม่มีอะไรมีแต่ข้าว เราบอกโอ้โฮ ข้าวทัฬหีนี้มีคุณค่ามากเลย เพราะหัวใจดวงนั้นมัน
อยากใส่ หัวใจดวงนั้น ดวงที่ว่าเจตนาตัวนั้น โอ้ข้าวนี่ไร้สาระ บิณฑบาตข้างนอก นี่เขาใส่ข้าว
เขาอาย เห็นไหม เขาบอกเขาใส่ข้าวอย่างเดียว เราบอกเลยไม่ได้บิณฑบาตเอาของ เอาคน ผู้ชาย
ด้วย พูดกับเขาเลยนะ

“บิณฑบาตเอาคน”

ทีนี้เขาจะฟังหรือไม่ฟังไม่รู้ เพราะว่าเราพูดแบบจริงจัง เขาใส่แล้วว่า เอ๊ะ เขาใส่ข้าวทัฬหี
เดียว ไม่ใช่ เราบอกไม่เอาของ แม้แต่ไม่ต้องมีข้าวเลยนะ โยมออกมา นั่งนะ เห็นพระมายกมือ

ไหว้ แหม เพราะอะไร? เพราะการยกมือไหว้นั้นมันออกมาจากใจนะ ความเคารพใจ เอาหัวใจ คนต่างหาก เรบอกว่าได้บิณฑบาตเอาของ บิณฑบาตเอาคนนั้นนะ บิณฑบาตเป็นวัตรใจ ถ้า บิณฑบาตเอาของมันหวังใจ ว่าออกไปนี่ขาดทุน ออกไปได้มาไม่ถึงครึ่งบาตร บางทีเราออกไป กลับมาบาตรเปล่า

อ้าว ถ้าปฏิบัติดีนะ ออกไปกลับมาบาตรไม่มีนี่หลายที ชุคงค์ไปเขาไม่รู้ เพราะใส่แต่เข้า ไปสายใจ เรานี้แหละบิณฑบาตเข้ามาบาตรเปล่าๆ หลายหน ไม่ได้กับข้าวมาหรรอก ไม่ได้แม้แต่ ข้าว เพราะเขาไม่รู้เวลาเขา เราไม่สนใจ อันนั้นไม่ได้สนใจ ไม่ได้เอาของ เอาคน บิณฑบาตเอา น้ำใจคนด้วยนะ ไม่ใช่เอาคนอย่างเดียว เอน้ำใจที่เกิดจากเจตนาอันนั้น ไม่ใช่ว่าเอาวัตถุไป

ทีนี้ถ้าหวังวัตถุ เห็นไหม โลกหวังวัตถุ ต้องการวัตถุ จะทำอย่างไรให้คนสละวัตถุอันนั้น ออกมา ก็เอาบุญมาขายไป บุญเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น ถ้าอย่างนั้นแล้วเหมือนกับทำบุญ นาย ก. ทำบุญ ๕๐ บาท แล้วได้บุญเท่าไร? เพราะชื่อ นาย ก. ไปแล้ว เขาทำบุญไป ๕๐ บาทจาก เนื้อๆ เลย อันนี้ได้บุญเต็มทีเลย ปฏิภาหก เพราะถึงเวลาเรตกทุกขี้ได้ยาก หรือเวลาจะตายไปเรา ไม่เคยทำบุญเลย เราคิดถึง ๕๐ บาท เห็นไหม เราคิดถึงเราเคยทำ ๕๐ บาทนี้สิ เราคิดถึงสิ นั่นแหละมันเป็นทิพย์ มันเป็นบุญตรงนั้นไป แล้วมันจะให้ผลตรงนั้นไป แต่ถ้าไปนี้เราไม่คิดถึงตรง นั้นเลย เราคิดว่าทำบุญ ๕๐ บาท แต่ ๕๐ บาทนี้ทำบุญเพราะเขาบอกให้ทำนะ มันคืออย่างนั้นๆ เห็นไหม มันเคลื่อนออกมาจากที่เราเจตนา ๕๐ บาทนั้นไป อ้อ เพราะนั่นเขาว่าอย่างนั้นนะ มัน จะได้บุญอย่างนั้น

ก็เหมือนเราไปคูหน้ง คูละคร เราไปคูสิ่งที่เขาปรุ้งแต่งขึ้นมา เราไปคูสิ่งที่ว่าเขาเอาคารา มาเล่น เขากำกับ ฉายขึ้นมา แล้วเราไปคูภาพนั้น เห็นไหม กับที่เราเข้าใจทุกข้ตามความเป็นจริง เราก้เป็นคาราแสดงคนหนึ่ง เรากระทบกระเทือนถึงใจเราเหมือนกัน ใจเราเป็นทุกข้อย่างนั้น เหมือนกัน เราเข้าใจทุกข้ตามความเป็นจริง นี่อันนี้เป็นธรรม เป็นธรรมหมายถึงว่ากระแสการ กระทบเราก้โดนอยู่แล้ว แต่เราไปคูไอ้หน้งแห่งไป คูชีวิตโลกอีกชั้นหนึ่งไป ความจอมปลอม ไป

นี่กระแสโลกไป เชลล์ไปเอามาขายกัน เอาเชลล์มาขาย เอามาป้อนกัน แล้วเราต้องการ เป็นเชลล์หรือ? เชลล์บุญไม่ต้องการ ต้องการตามความเป็นจริง เขาโฆษณากัน ทำบุญอย่างนั้น ได้อย่างนั้น ทำบุญอย่างนั้นได้อย่างนั้น ไอ้อย่างนี้ปลุกศรัทธา ความที่คนไม่เชื่อถือเลย เป็นไป

ได้ มันได้ อย่างนั้นจริงๆ ความเป็นไปได้ไง แต่คนที่เชื่อถือ คนที่เป็นไปแล้วตามความเป็นจริง เจตนาตรงนั้นสำคัญที่สุด เจตนาสำคัญที่สุด การเปิดสำคัญที่สุด เจตนาทำความดี อันนั้นได้ดี เต็มที่เลย ให้มันเป็นไปตามความเป็นจริง แล้วมันเข้าถึงเนื้อหาสาระไฉน

ศรัทธา ศรัทธา นี้คลอนแคลนได้ ใครจงได้ ใครชักได้ ศรัทธา นี้ คนนี้ชักไป คนนี้ชักมา ตามเขาไปหมดเลยเพราะไม่รู้ อจลศรัทธา ศรัทธา ที่คงที่ ศรัทธา ที่เข้าถึงเนื้อบุญ ศรัทธา อันนี้ เกิดขึ้นกับพระโศคานันขึ้นไป พระโศคานันหมายถึงว่า สิลัพพตปราชญ์ ไม่มีความลังเลสงสัย เลย มันคงไฉน นี้อจลศรัทธา แต่ถ้าต่ำกว่านั้นยังศรัทธา โคนจงอยู่ ศรัทธา ให้เขาจงเราอยู่ แต่มันก็ ต้องจง ไม่อย่างนั้นไม่จงมันจะไปหาครูบาอาจารย์ทำไม? บอกว่าติดครูบาอาจารย์ ติดลิ อันไหน เชื่อมัน อันไหนลงใจต้องติดลิ

อาจารย์มหาบัวพูด เห็นไหม ถ้าเราเกิดปัญหาขึ้นมา เราใคร่กรรมของเรเอง อย่างน้อย ๕ วัน ๗ วัน ๑๐ วัน เดือนหนึ่ง บางที่เป็นปีเอาไม่ออก ความสงสัยไฉน พอมันเกิดขึ้นมา ความสงสัย ก็เหมือนกับผงเข้าตา โอ๊ย เจ็บอยู่นั้นแหละ เจ็บอยู่นั้นแหละ เจ็บออก แต่เลือดออกตาแตกไฉน แต่ถ้าผงเข้าตาวิ่งไปหาอาจารย์เลย เจ็บพับ

“อาจารย์ครับเป็นอย่างนั้นครับ”

“ถ้าอย่างนั้นก็ต้องพิจารณาอย่างนี้สิ”

เอ๊ะ หลุด เห็นไหม นี้ติดอาจารย์ ไม่ติดอาจารย์ มันติดอาจารย์ตรงนี้ไฉน ตรงที่อาจารย์ เป็นคนเช็ดลูกตาให้เรา พอเรามีผงเข้าตา วิ่งเข้าไปหากี่เช็ด ถ้าเราไม่มีอาจารย์นะ ผงเข้าตา เจ็บ เจ็บนะผงเข้าตานี้เจ็บ แล้วทำอย่างไรล่ะ? ลืมตาในน้ำเอ๋ย มุดดิน ขึ้นฟ้า เพื่อจะเอาผงออกจากตา แล้วบอกว่าห้ามติดครูบาอาจารย์

มึงบ้าหรือ? มึงไม่เคยภาวนานี้ ลองภาวนาทำไมจะไม่ติดครูบาอาจารย์ แต่โลกเขาว่าไม่ให้ติดครูบาอาจารย์ เห็นไหม ไม่ให้หยอก ไม่ให้ติด แล้วก็บอกไม่ให้หยอก ไม่ให้ติด แต่เงินเอานะ ไม่ให้หยอก ไม่ให้ติด ตั้งค์เอามา ถวายท่านเยอะๆ ท่านจะเป็นประโยชน์

ติดครูบาอาจารย์เขาไม่ได้ติดตรงวัตถุ ไม่ได้ติดตรงเงินตรงทองนั้น เขาติดตรงธรรมอันนั้น ติดตรงที่ท่านมีธรรมเช็ดลูกตาเรานั้น เขาไม่ได้คิดว่า โอ๊ย อาจารย์จะมีเงินมาก อาจารย์จะมีลูกศิษย์มาก อาจารย์จะมีศักยภาพมาก ศักยภาพโดยธรรมไฉน ตามความเป็นจริงของธรรมไฉน ถึงไม่

ต้องการเชลล์ไ้ เชลล์ไ้ต้องการ เชลล์ไ้เที่ยวโฆษณา เที่ยวขว้าัน ไ้ต้องการ ต้องการตามความ เป็นจริง ต้องการตามความเป็นธรรม ธรรมที่ไ้เป็นธรรมแท้ๆ ไ้ ความเป็นจริงที่ไ้เกิดขึ้น

ฉะนั้น เราถึงทำของเรา มา เราทำตามความจริงของเรา โลกไ้ ความเป็นสมมุติ ฉะนั้น มันถึงว่าเวลาเกิดขึ้นมา อันนี้ไ้เป็นวัตถุ ร่างกายนี้ไ้เป็นวัตถุ เห็นไหม รถคว้า รถคว้าไปแล้ว แล้ว อย่างนี้คนจะคิดกันมาก แล้วคว้อย่างที่อาจารย์จวน อาจารย์สิงห์ทอง แล้วอาจารย์วัน ตอน เครื่องบินตก พระอรหันต์ไ้ไม่รู้หรือ? พระอรหันต์ไ้ไม่รู้หรือ? ทำไ้เป็นอย่างนั้น พระอรหันต์ไ้ไม่รู้ หรือ? อาจารย์มหาบัวเทศน์เลย เทศน์ในงานศพของอาจารย์สิงห์ทองด้วย

“มันเป็นสมมุติไ้ ถึงนี้ ไ้ใจของพระอรหันต์ไ้ไม่ใช่ใจของลิง เป็นใจที่มันคงแล้ว ไ้ใจของลิง นี้กระโดดเกาะไ้ ตัวเมียจะกระโดดเกาะ เกาะกั้ง...” (เทพขัดข้อง)

ก็ไ้กว่าไ้มันสดตลอด ก็พึ่งไ้ หวังจะพึ่งคนอื่น นี้ใจที่มันพึ่งตัวเองไ้ไ้ ไ้ที่เป็นลิง กระโดดไปกระโดดมา กระโดดไปเกาะเอาไ้แห่งหล่นต๊ับ แต่ใจพระอรหันต์ไ้ไ้ใช้อย่างนั้น อาจารย์หลายองค์พูดแล้วไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ ไ้บ่นเครื่องบินเลย บางคนมันเบื้อ บอกว่า

“เครื่องบินตก”

“ตกชะๆ” ว่าอย่างนั้นนะ

อาจารย์พูดให้เราพึ่งเอง ท่านนั่งเครื่องบินมา ตกๆๆ บอกให้ตกเลย ถ้าเป็นเรา ไ้ใครนั่ง เครื่องบินอยากให้เครื่องบินตก ไ้ใครอยากตาย แต่มันจะตายด้วยตัวเองไ้ไ้ไ้ไ้ เพราะกรรมมันมี อยู่ มันต้องไปไปตามความเป็นจริง คนสร้างคุณงามความดีมันต้องเกี่ยวพันไป รถถ้ามี น้ำมันอยู่ น้ำมันต้องขับเคลื่อนรถนั้นแล่นไป จนกว่ารถนั้นน้ำมันจะหมด เห็นไหม พระพุทธเจ้า ถึงบอกพระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะ

“ให้สมควรแก่เวลาของเธอเถิด”

ให้สมควรตามความเป็นธรรม ตามความสมควรแก่เธอเถิด คือน้ำมันในถังน้ำมันหมด เมื่อไ้รถก็จอดตรงนั้น จนกว่าน้ำมันมันจะหมดไปไปตามความเป็นจริง ไ้ไม่ใช่ น้ำมันไม่หมดดับ เครื่อง เห็นไหม นี้พวกอุบัติเหตุ น้ำมันไม่หมดดับเครื่อง ฉะนั้น มันก็หมดเฉพาะชาตินี้เท่านั้นนะ มันยังมีกรรมต่อเนื่องกันไป

แต่ไม่ใช่นั้น หัวใจนี้ไม่ใช่สิ่ง หัวใจที่มั่นคงจะมีอะไรดีขึ้นมา ไฟจะถล่ม ไฟจะทลาย สงครามจะเกิด จิตนี้ไม่มีผลอะไร ฉะนั้น ความตายถึงไม่มีความหมายอะไร เครื่องบินจะตกอะไรนี้ มันเป็นเรื่อง แต่หัวใจนั้นไม่ตกใจ ไม่คลอนแคลน ไม่หวั่นไหว ไม่อาศัยภายนอก มันอาศัย ภายใน อาศัยธรรมของตัวเองไง เวลาจะมีอะไรเกิดขึ้นมันจะฟูบ ไม่มีออก ไม่ส่งออก มีแต่เอาเข้า ของตัวเอง

ฉะนั้น ถึงว่าท่านไม่ตกใจ ท่านไม่มีกรรม ท่านไม่เสียหาย ถึงจะเครื่องบินตก ความตาย ของครูบาอาจารย์ก็ไม่เสียหาย เพราะเผามาแล้วกระดูกเป็นพระธาตุไง แต่โลกมันบอกว่า โอ๊ย ทำคุณงามความดีมาขนาดนั้น เป็นถึงพระอรหันต์นะ ทำไมต้องมาเครื่องบินตกตาย? ทำไมไม่ ตายแบบสวยๆ งามๆ เอาดอกไม้กลีบถือไปด้วยไง เอาดอกไม้มาวางไว้เต็ม แล้วก็ตายแบบนี้ๆ ใจ ถือว่าเป็นผู้ที่มึนงง เขาว่าอย่างนั้นนะ ตายเป็นคนมึนงงใจ

ตายแบบกรรม ตายแบบการสั่งสมมา แต่การกระทำที่เป็นกรรมขึ้นมาในหัวใจ อันนั้น ต่างหากมันสำคัญตรงนั้นนะ พระพุทธเจ้าถึงได้บอกพระทั้งหมดที่เดียวกันไง อาสวัภยญาณ ญาณที่ประเสริฐที่สุด อาสวัภยๆ ใจ การสิ้นกิเลส การทำลายกิเลสที่ประเสริฐที่สุด ไม่มีญาณ ไม่มีวิชาใดประเสริฐเท่ากับวิชาการฆ่ากิเลสนี้ พอกิเลสสิ้นสุด ตั้งแต่วันที่กิเลสสิ้นแล้วมันไม่มี อะไรตาย ความเป็นไปมันมีใจ

นี่เรื่องอย่างนี้คุยกับพวกลูกศิษย์ คุยกับพวกนั้นมา เถียงมาประจํานะ ว่าอยู่ใกล้อาจารย์ อาจารย์ต้องรู้อย่างนั้นๆ แล้วเวลามันเป็นไปมันเป็นอย่างนี้ เขาไปถาม เรานั่งอยู่ที่นั่นด้วย บอกว่า

“ลูกศิษย์ของท่านองค์นั้นทำอย่างนั้นๆ ได้ ทำอย่างนี้ๆ ได้ จริงไหมครับท่านอาจารย์?”

“ใคร?”

“องค์นั้นๆ?”

“แม้แต่หลวงตาบัว” ท่านพูด เรานั่งอยู่นั้น “เดินออกไปบิณฑบาต ฝนมันยังตกใส่หัวเลย ยังเปียกฝนอยู่”

เขาว่าพระกำหนดไม่ให้ฝนตกใส่ได้ ท่านบอกว่าท่านเอง ท่านเป็นอาจารย์ด้วยนะ อาจารย์เองมันยังเปียกเลย แล้วลูกศิษย์ทำไมมันทำอย่างนั้นได้ ท่านว่าของท่านอย่างนั้น เรานั่งฟังอยู่มีคนมาถามบ่อยตอนอยู่กับท่าน คนนั้นมาถามเรื่องนี้ คนนี้มาถามเรื่องนั้น

เพราะว่าพวกเราเอาความเห็นของเราไปจับใจ เอาความเห็นที่ต้องเป็นอย่างนั้น เราเข้าใจว่าพระปฏิบัติปฏิบัติชอบขนาดนี้ ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น เห็นไหม ถึงบอกว่าเป็นโลกใจ ถึงเป็นเชลล์ใจ ขาบุญใจ เอาโฆษณาชวนเชื่อใจ เริ่มต้นมันก็ผิด แล้วมันก็โฆษณากันผิดๆ แล้วมันก็วางรูปแบบกันผิด มันถึงไม่จริงทั้งหมดใจ ถึงว่าไม่เชื่อ เราเชื่อตามความเป็นจริงตามความเป็นจริงนะ เอาอะไรมาขายให้มันขายไป เราไม่เป็นเหยื่อมัน ไม่เป็นเหยื่อนะ เราต้องรู้ตามความเป็นจริงของเรา มันมี ๒ ประเด็นที่ว่าเมื่อไหร่

ประเด็น ๑. โทหกเพราะ โทหกหนึ่ง

ประเด็น ๒. โทหกเพราะไม่รู้ แล้วเราเอาคำพูดเขาไปโทหกต่อหนึ่ง

ไอ้เรื่องนี้เราโดนบ่อย อย่าว่าแต่คนอื่นนะ เพราะคนมาครั้งแรก การสัมผัสกัน การสัมผัสกับโยม โยมมาทุกคนก็ว่าศรัทธาทั้งนั้นแหละ เขาพูดก็ต้องลองกันก่อน เขาบอกเป็นอย่างนั้นๆ อ้าว ฟัง แต่ถ้าจับโทหกได้แล้วก็เลิกกัน ทีนี้ก็เลิกกันๆ ถ้ายังคืออยู่ก็ว่ากันไป ถ้าโทหกก็เลิกกันๆ ถ้าเลิกกันไปแล้วมันก็หมดปัญหาไป แต่ถ้ามันยังเอาตรงนั้นมาขำกันบ่อย เพราะสอนเขาไป สอนเขาไม่ควรทำ แล้วทำไมตัวเองทำ

อันนี้ก็เหมือนกัน เพราะอันนี้มันต้องพิสูจน์กันสิ การพิสูจน์ต้องพิสูจน์ด้วยตามความเป็นจริง ไม่เชื่อเขาอะไรจะเป็นอย่างไรให้เขาเป็นไป เราให้อยู่ในหลักการของเรา อย่าไปเชื่อมัน